

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

28. november 2006*

Kohtuasjas C-413/04,

mille esemeks on EÜ artikli 230 alusel 23. septembril 2004 esitatud tühistamishagi,

Euroopa Parlament, esindajad: A. Baas ja U. Rösslein, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

keda toetab

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: J. Sack ja P. Van Nuffel, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

menetlusse astuja,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: A. Lopes Sabino ja M. Bishop,

kostja,

keda toetab

Eesti Vabariik, esindaja: L. Uibo,

Poola Vabariik, esindajad: M. Węglarz ning T. Nowakowski ja T. Krawczyk,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, R. Schintgen, P. Kūris ja E. Juhász, kohtunikud K. Schiemann (ettekandja), J. Makarczyk, G. Arestis, A. Borg Barthet, A. Ó Caoimh ja L. Bay Larsen,

kohtujurist: L. A. Geelhoed,
kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 15. märtsi 2006. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 1. juuni 2006. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- ¹ Euroopa Parlament palub oma hagiavalduses tühistada nõukogu 28. juuni 2004. aasta direktiivi 2004/85/EÜ, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/54/EÜ seoses teatavate sätete kohaldamisega Eesti suhtes (ELT L 236, lk 10; edaspidi „vaidlustatud direktiiv“).
- ² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/92/EÜ elektri siseturu ühiseeskirjade kohta (EÜT 1997, L 27, lk 20; ELT eriväljaanne 12/02, lk 3) jõustus 19. veebruaril 1997. See tuli siseriiklikku õigusse üle võtta hiljemalt 19. veebruaril 1999.

- 3 Kümne uue liikmesriigi — sh Eesti — Euroopa Liiduga ühinemist käsitlev leping kirjutati alla 16. aprillil 2003 (ELT 2003, L 236, lk 17; edaspidi „2003. aasta ühinemisleping“). Lepingu artikli 1 lõikest 2 nähtub, et vastuvõtutingimused ja tingitud muudatused Euroopa Liidu aluslepingutes on sätestatud lepingule lisatud aktis, mis moodustab lepingu lahutamatu osa (edaspidi „2003. aasta ühinemisakt“).
- 4 2003. aasta ühinemisakti VI lisas on sätestatud üleminekumeetmed Eesti suhtes, sealhulgas direktiivi 96/92 kohaldamise kohta.
- 5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/92 (ELT L 176, lk 37; ELT eriväljaanne 12/02, lk 211), võeti vastu EÜ artikli 47 lõike 2 ning artiklite 55 ja 95 alusel.
- 6 Selleks et direktiivi 2003/54 teatavate sätete kohaldamist Eesti Vabariigi suhtes ajutiselt edasi lükata, võttis Euroopa Liidu Nõukogu vastu vaidlustatud direktiivi. See direktiiv võeti vastu 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 alusel.
- 7 Oma hagi põhjenduseks väidab Euroopa Parlament esiteks, et vaidlustatud direktiivi ei saanud õiguspäraselt võtta vastu kõnealuse artikli 57 alusel, ning teiseks, et direktiivi puhul ei ole täidetud EÜ artiklis 253 sätestatud põhjendamiskohustust.

- 8 Euroopa Kohtu president andis 21. detsembri 2004. aasta ja 9. märtsi 2005. aasta määrustega loa menetlusse astumiseks Euroopa Ühenduste Komisjonile parlamendi ning Eesti Vabariigile ja Poola Vabariigile nõukogu nõuete toetuseks.

Õiguslik kontekst

2003. aasta ühinemisleping

- 9 2003. aasta ühinemislepingu artikli 2 lõiked 2 ja 3 sätestavad:

„2. Käesolev leping jõustub 1. mail 2004 [...].

3. Olenemata lõikest 2 võivad liidu institutsioonid võtta enne ühinemist vastu meetmed, millele on osutatud ühinemisakti artikli 6 lõike 2 teises lõigus, lõike 6 teises lõigus [...] ning artiklites 38, 39, 41, 42 ja 55–57, selle akti III–XIV lisas [...]. Need meetmed jõustuvad alles käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval, tingimusel et leping jõustub.”

- 10 2003. aasta ühinemisakti artikkel 20 sätestab:

„Käesoleva akti II lisas loetletud akte kohandatakse vastavalt kõnealuse lisa sätetele.”

11 Sama akti artikkel 21 sätestab:

„Käesoleva akti III lisas loetletud aktide kohandused, mille tingib ühinemine, tehakse kooskõlas selles lisas sätestatud suunistega ja vastavalt artiklis 57 sätestatud tingimustele ja korrale.”

12 Nimetatud akti artikkel 24 sätestab:

„Käesoleva akti V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII ja XIV lisas loetletud meetmeid kohaldatakse uute liikmesriikide suhtes vastavalt neis lisades sätestatud tingimustele.”

13 2003. aasta ühinemisakti artikkel 55 sätestab:

„Uue liikmesriigi asjakohaselt põhjendatud taotlusel võib nõukogu ühehäälselt ja komisjoni ettepaneku põhjal võtta enne 1. maid 2004 meetmeid, mis kujutavad endast ajutisi erandeid institutsioonide aktidest, mis on vastu võetud alates 1. novembrist 2002 kuni ühinemislepingule allakirjutamise kuupäevani.”

14 Nimetatud akti artikkel 57 sätestab:

„1. Kui institutsioonide ühinemiseelseid akte on ühinemise tõttu vaja kohandada ja neid vajalikke kohandusi ei ole käesoleva aktiga ega selle lisadega ette nähtud, tehakse kohandused lõikes 2 sätestatud korras. Kõnealused kohandused jõustuvad alates ühinemisest.

2. Vajalikud tekstid koostab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega ja komisjoni ettepaneku põhjal või komisjon, vastavalt sellele, kumb nendest institutsioonidest on vastu võtnud esialgse akti.”

15 Kõigepealt tuleb täpsustada, et kuigi artikli 57 prantsuskeelse versiooni kohaselt tuleb selle sätte alusel tehtavad kohandused teha „enne ühinemist”, ei puuduta kõnealune ajaline piirang tegelikult — nagu nähtub ka selle sätte teistest keeleversioonidest — mitte võimalust tugineda artiklile 57, vaid muudetavate aktide kuupäeva (vt selle kohta 2. oktoobri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-259/95: parlament vs. nõukogu, EKL 1997, lk I-5303, punktid 12–22; otsus käsitleb samasugust sätet, mis sisaldub aktis Austria Vabariigi, Soome Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta (EÜT 1994, C 241, lk 21; edaspidi „1994. aasta ühinemisakt”).

16 2003. aasta ühinemisakti VI lisas on täpsustatud:

„Eestis ei kohaldata direktiivi 96/92/EÜ artikli 19 lõiget 2 kuni 31. detsembrini 2008.”

17 2003. aasta ühinemisakti lõppaktile lisatud 15 liikmesriigi ühisdeklaratsioon nr 8 „Deklaratsioon põlevkivi ja elektri siseturu kohta ning [...] direktiivi 96/92/EÜ (elektridirektiivi) kohta: Eesti” (edaspidi „8. deklaratsioon”) on sõnastatud järgmiselt:

„Liit jälgib tähelepanelikult, et Eesti täidaks oma kohustusi eelkõige energia siseturuks edasise valmistumise osas (põlevkivisektori ümberstruktureerimine,

elektrisektori ümberstruktureerimine, õigusaktid, Energiaturu Inspektsiooni tugevdamine jne).

Liit juhib Eesti tähelepanu Euroopa Ülemkogu Lissaboni ja Barcelona otsustele, mis käsitlevad turu kiirenenud avanemist muu hulgas elektri- ja gaasisektoris, et saavutada nendes valdkondades täielikult toimiv siseturg. Liit märgib ära 27. mail 2002 ühinemisläbirääkimiste raames selle kohta tehtud Eesti varasemad avaldused. Hoolimata vajadusest toimiv elektri siseturg kiiresti rakendada, võtab liit teadmiseks, et Eesti ei ole veel võtnud seisukohta selle valdkonna edasise õigusliku arengu suhtes. Sellega seoses tunnustab liit põlevkivisektori ümberstruktureerimisest tulenevat eriolukorda, mis nõuab kuni 2012. aasta lõpuni erilisi jõupingutusi, ning tunnustab vajadust selle tähtaja jooksul järk-järgult avada Eesti elektriturg muude tarbijate kui kodutarbijate osas.

Liit märgib ära, et võimaliku konkurentsimoontonutuse piiramiseks elektri siseturul võib olla vaja kohaldada kaitsemehhanisme, näiteks direktiivi 96/92/EÜ mõlema-poolsusklauslit.

Komisjon jälgib tähelepanelikult elektritootmise arengut ning võimalikke elektrituru muutusi Eestis ja naaberriikides.

Ilma et see piiraks eelöeldut, võib iga liikmesriik alates 2009. aastast paluda komisjonil hinnata elektrituru arengut Läänemere piirkonnas. Selle hindamise põhjal ja võttes täielikult arvesse põlevkivi ainulaadsust ning Eestis põlevkivi kaevandamise, tootmise ja tarbimisega seotud sotsiaalseid ja majanduslikke

kaalutlusi ning võttes arvesse ühenduse eesmärke seoses elektrituruga, esitab komisjon nõukogule asjakohaseid soovitusi sisaldava aruande.”

Teisesed õigusaktid

18 Direktiivi 96/92 artikkel 19 sätestab:

„1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed oma elektriturgude avamiseks, nii et artiklites 17 ja 18 ette nähtud tingimuste kohaseid lepinguid võiks sõlmida vähemalt teatava olulise tasemeni, millest igal aastal tuleb komisjonile teatada.

Siseriikliku turu osa arvutatakse, võttes aluseks ühenduse osa üle 40 GWh aastas tarbivate lõpptarbijate poolt tarbitud elektrist (elektri tarbimise koha alusel ja oma tarbeks tootmine kaasa arvatud).

Komisjon arvutab ühenduse keskmise osa liikmesriikide poolt talle korrapäraselt antud teabe alusel. Komisjon avaldab ühenduse keskmise osa ja määratleb turgude avanemise astme *Euroopa Ühenduste Teatajas* enne iga aasta novembrit koos kõigi asjakohaste arvutust selgitavate andmetega.

2. Lõikes 1 nimetatud siseriikliku turu osa suurendatakse järk-järgult kuue aasta jooksul. Selleks alandatakse kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist lõikes 1 nimetatud ühenduse tarbimiskünnist 40 GWh aastase elektritarbimistasemeni 20 GWh ja kuus aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist tasemeni 9 GWh.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks oma territooriumil olevad kliendid, kes esindavad lõiges 1 ja 2 täpsustatud turuosa ning kellel on õigus- ja teovõime sõlmida elektrit käsitlevaid lepinguid vastavalt artiklitele 17 ja 18, tingimusel et üle 100 GWh aastas tarbivad lõpptarbijad (elektri tarbimise koha alusel ja oma tarbeks tootmine kaasa arvatud) lülitatakse eespool nimetatud kategooria hulka.

Jaotusettevõtjatel, keda käesoleva lõike kohaselt ei ole veel tunnistanud tingimustele vastavateks klientideks, on õigus- ja teovõime sõlmida vastavalt artiklites 17 ja 18 ettenähtud tingimustele lepinguid sellise elektrimahu kohta, mida tarbivad nende jaotusvõrgus tingimustele vastavaks tunnistanud kliendid, et tagada tarnimine kõnealustele klientidele.

4. Liikmesriigid avaldavad iga aasta 31. jaanuariks kriteeriumid tingimustele vastavate klientide määramiseks, kes võivad sõlmida lepinguid artiklites 17 ja 18 ette nähtud tingimuste alusel. [...]"

19 Direktiivi 2003/54 33. põhjenduses on täpsustatud, et „[I]ähtuvalt direktiivi 96/92/EÜ muudatuste kohaldamisalast on selguse ja otstarbekohasuse huvides soovitatav kõnealuseid sätteid uuendada”.

20 Sellega seoses sätestab kõnealuse direktiivi artikli 29 teine lõik järgmist: „Direktiiv 96/92/EÜ tunnistatakse alates 1. juulist 2004 kehtetuks, ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud nimetatud direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtmise ja kohaldamise tähtaegadega. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt B lisa vastavustabelile.” Selle vastavustabeli kohaselt vastab direktiivi 2003/54 artikkel 21 direktiivi 96/92 artiklile 19.

21 Direktiivi 2003/54 artikkel 21 on sõnastatud järgmiselt:

„Turu avanemine ja vastastikkus

1. Liikmesriigid tagavad, et vabatarbijad on:

- a) kuni 1. juulini 2004, vabatarbijad direktiivi 96/92/EÜ artikli 19 lõigete 1–3 tähenduses. Liikmesriigid avaldavad iga aasta 31. jaanuariks vabatarbija määratluse kriteeriumid;
- b) hiljemalt alates 1. juulist 2004 kõik mitte-kodutarbijad;
- c) alates 1. juulist 2007 kõik tarbijad.

[...]”.

- 22 Vastavalt selle direktiivi artikli 30 lõikele 1 peavad liikmesriigid jõustama selle järgimiseks vajalikud normid hiljemalt 1. juulil 2004.

Vaidlustatud direktiiv

- 23 2003. aasta ühinemisakti artiklile 57 viidates pöördus Eesti Vabariik 17. septembri 2003. aasta kirjaga komisjoni poole, paludes muuta direktiivi 2003/54, et võtta arvesse sellele liikmesriigile direktiivi 96/92 artikli 19 lõike 2 osas 2003. aasta ühinemisakti VI lisaga antud erandit ning 8. deklaratsiooni.
- 24 Komisjon esitas 27. aprillil 2004 direktiivi ettepaneku, mille eesmärgiks oli lükata ajutiselt edasi direktiivi 2003/54 teatavate sätete kohaldamine Eesti Vabariigi suhtes (KOM(2004) 318 (lõplik)). Selle ettepaneku aluseks olid EÜ artikli 47 lõige 2 ning artiklid 55 ja 95.
- 25 Kuigi nimetatud ettepanek kiideti heaks ja selle põhisisu jäeti muutmata, võttis nõukogu vaidlustatud direktiivi 28. juunil 2004 vastu 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 alusel. Parlamendile teatas nõukogu peasekretär sellest 9. juuli 2004. aasta kirjaga.
- 26 Selles kirjas täpsustati, et „arvestades ühinemislepingu ja kõnealuse ettepaneku vahelist seost ning vajadust võtta see akt vastu õigeaegselt ning igal juhul enne direktiivi 2003/54 kohaldamise kuupäeva ehk 1. juulit 2004, otsustas nõukogu valida õiguslikuks aluseks [2003. aasta ühinemisakti] artikli 57 [...], mis ei eelda Euroopa Parlamendi osalemist õigusloomeprotsessis”.

27 Vaidlustatud direktiivi artiklis 1 on ette nähtud direktiivi 2003/54 artikli 26 täiendamine kolmanda lõikega järgmises sõnastuses:

„Eestile antakse ajutine erand artikli 21 lõike 1 punktide b ja c kohaldamiseks kuni 31. detsembrini 2012. Eesti võtab vajalikke meetmeid, et tagada oma elektrienergia-turu avamine. See teostatakse järkjärguliselt võrdlusperioodi jooksul eesmärgiga avada turg täielikult 1. jaanuariks 2013. 1. jaanuaril 2009 peab turu avatuse tase moodustama vähemalt 35% tarbimisest. Eesti teatab iga-aastaselt komisjonile tarbimiskünnise, mille alusel määratletakse vabatarbija.”

28 Vaidlustatud direktiivi esimene kuni neljas, seitsmes ja kaheksas põhjendus täpsustavad:

„(1) Tuginedes oma elektrienergia-sektori eripärale, taotles Eesti ühinemisläbirääki-miste käigus [...] direktiivi 96/92/EÜ [...] kohaldamiseks üleminekuperioodi.

(2) [2003. aasta] ühinemisakti VI lisas anti Eestile direktiivi 96/92/EÜ artikli 19 lõike 2, mis käsitleb turu järkjärgulist avamist, kohaldamiseks kuni 31. detsemb-rini 2008 kestev üleminekuperiood.

(3) [...] 8. deklaratsiooniga tunnustatakse, et Eesti põlevkivisektori ümberstruktu-reerimisest tulenev eriolukord nõuab kuni 2012. aasta lõpuni erilisi jõupingu-tusi.

- (4) Direktiiv 96/92/EÜ asendati direktiiviga 2003/54/EÜ, mida tuleb rakendada 1. juulist 2004 ja millel on elektrienergiaturu avanemisele kiirendav mõju.

[...]

- (7) Põlevkivi on Eesti ainus omamaine energiaressurss ja selle siseriiklik tootmine moodustab ligikaudu 84% maailma põlevkivitoodangust. Selle tahkekütuse baasil toodetakse 90% Eestis toodetavast elektrienergiast. Seetõttu on valdkond tarnekindluse osas Eesti jaoks strateegilise tähtsusega.

- (8) Täiendava erandi andmine perioodiks 2009–2012 tagab Eesti elektrijaamadesse tehtavate investeeringute turvalisuse ning elektrienergia tarnekindluse, võimaldades samaaegselt lahendada kõnealuste elektrijaamade tekitatud tõsisemaid keskkonnaprobleeme.”

Hagi

- 29 Oma hagi põhjenduseks esitab parlament kaks väidet, esiteks, vaidlustatud direktiivi väära õigusliku aluse ja teiseks, põhjendamiskohustuse rikkumise kohta.

Esimene väide

- 30 Esimese väitega kinnitab parlament, et vaidlusalust direktiivi, mis sätestab ajutised erandid seoses direktiivi 2003/54 kohaldamisega, ei saanud õiguspäraselt vastu võtta 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 alusel, vaid see oleks tulnud vastu võtta EÜ asutamislepingus ette nähtud tavalist õigusloomemenetlust järgides, s.o antud juhul EÜ artikli 47 lõike 2 ning artiklite 55 ja 95 alusel, mis olid direktiivi 2003/54 vastuvõtmise õiguslikuks aluseks. Kõnealune artikkel 57 lubab ainult kohandusi, mille eesmärk on võimaldada institutsioonide õigusaktide täiel määral kohaldatavust ühinevate riikide suhtes, mitte neile riikidele ajutiste erandite tegemist.
- 31 Sellega seoses tuleb märkida, et 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 sõnastusest nähtub, nagu parlament rõhutas, et see säte lubab teha „kohandusi”, mis on „vajalikud” ühinemise tõttu, kuid mida ei ole ühinemisaktiga ega selle lisadega ette nähtud.
- 32 Nagu komisjon õigesti märkis, tuleneb 2003. aasta ühinemisakti kolmandasse ossa „Alalised sätted” kuuluva I jaotise „Institutsioonide poolt vastuvõetud aktide kohandamine” moodustavatest artiklitest 20 ja 21, et „kohandused”, millele nendes artiklites viidatakse, vastavad muudatustele, mis on vajalikud, et tagada institutsioonide õigusaktide täiel määral kohaldatavus uute liikmesriikide suhtes, ning on sellest lähtuvalt mõeldud neid õigusakte püsivalt täiendada.
- 33 Selliste „kohanduste” hulka ei kuulu tavaliselt ühenduse õigusaktide kohaldamisega seotud ajutised erandid, mida on käsitletud 2003. aasta ühinemisakti neljanda osa „Ajutised sätted” I jaotisse „Üleminekumeetmed” kuuluvas artiklis 24.

- 34 Miski ei anna alust eeldada, et terminit „kohandus” tuleks käsitada erinevalt sõltuvalt sellest, kas seda on kasutatud 2003. aasta ühinemisakti artiklite 20 ja 21 kontekstis või sama akti artikli 57 kontekstis. Pealegi viitab artikkel 21 selles ette nähtud kohanduste tegemise tingimuste ja korraga seoses artiklile 57, samas kui artikkel 57, mis käsitleb „kohandusi”, mida ei ole „käesoleva aktiga ega selle lisadega ette nähtud”, osutab omakorda sellele, et nimetatud sätte alusel tehtavad kohandused on sama laadi nagu eelkõige kõnealuse akti artiklites 20 ja 21 ette nähtud kohandused.
- 35 Lisaks on eelseisva ühinemisega seotud ajutiste erandite andmist spetsiaalselt käsitletud teises 2003. aasta ühinemisakti sättes, nagu on õigesti märkinud parlament ja komisjon, nimelt artiklis 55, ning seda silmas pidades on raske ette kujutada, et kõnealusele aktile allakirjutanud kavatsesid kehtestada kaks eraldi sätet ühe ja sama õigusakti vastuvõtmise võimaldamiseks.
- 36 Seda enam, et kõnealuse artikli 55 kohaselt kehtivad selliste ajutiste erandite andmiseks palju rangemad tingimused kui artiklis 57 ette nähtud kohandusmeetmete vastuvõtmise tingimused. Esiteks lubab artikkel 55 erandeid üksnes nendest ühenduse aktidest, mis on vastu võetud 1. novembrist 2002 (ühinemisläbirääkimiste lõppemise kuupäev) kuni 16. aprillini 2003 (2003. aasta ühinemislepingule allakirjutamise kuupäev). Teiseks kehtib erandite andmise suhtes nõukogu ühehäälsuse nõue.
- 37 Eeltoodust tuleneb, et meetmed, mida võib vastu võtta 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 alusel, piirduvad põhimõtteliselt kohandustega, mille eesmärk on muuta varasemad ühenduse õigusaktid uutes liikmesriikides kohaldatavaks, ning kõik teistsugused muudatused, eelkõige ajutised erandid, on välistatud (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus parlament vs. nõukogu, punktid 14 ja 19; otsus käsitles 1994. aasta ühinemisaktis sisalduvat samasugust sätet).

- 38 Järelikult ei saa ajutisi erandeid ühenduse õigusakti sätete kohaldamisest, mille ainus eesmärk on ühenduse õigusakti tegelikku kohaldamist uue liikmesriigi suhtes ajutiselt edasi lükata, põhimõtteliselt pidada „kohandusteks” ühinemisakti artikli 57 mõttes.
- 39 Käesolevas asjas tuleb siiski märkida, et kuigi vaidlustatud direktiivi eesmärk on tõepoolest edasi lükata direktiivi 2003/54 teatavate sätete kohaldamist Eesti Vabariigi suhtes, on samuti tõsi, et sellega seoses ette nähtud teatavad meetmed sarnanevad ka kohandustega, mis on vajalikud, et tagada direktiivi 2003/54 täiel määral kohaldatavus kõnealuse liikmesriigi suhtes.
- 40 Nii on see meetmete puhul, mille eesmärk on võtta direktiiviga 2003/54 sätestatud raamistikus arvesse varem, 2003. aasta ühinemisakti VI lisas Eesti Vabariigi suhtes ette nähtud üleminekumeedet direktiivi 96/92 osas. Sellist järeldust põhjendavad järgmised kaalutlused.
- 41 Ühelt poolt, nagu on õigesti märkinud Eesti valitsus ja komisjon ning vastupidiselt nõukogu seisukohale, ei muutunud 2003. aasta ühinemisakti VI lisas direktiivi 96/62 osas ette nähtud ajutine erand seetõttu kehtetuks, et nimetatud direktiiv tunnistati kehtetuks direktiiviga 2003/54.
- 42 Esiteks tuleb meenutada, et 2003. aasta ühinemisakti artikkel 10 näeb ette, et asutamislepingute ja institutsioonide poolt vastuvõetud aktide kohaldamise suhtes kehtivad üleminekumeetmetena ühinemisaktiga ette nähtud erandid. Sellega seoses täpsustab sama akti artikkel 24, et selles sättes osutatud lisades, sealhulgas VI lisas

loetletud meetmeid kohaldatakse uute liikmesriikide suhtes vastavalt neis lisades sätestatud tingimustele. Sama akti artiklis 60 on kinnitatud, et nimetatud akti lisad moodustavad akti lahutamatu osa.

- 43 Seega on 2003. aasta ühinemisakti VI lisa sätteid liikmesriikide ja ühinevate riikide vahelise kokkuleppe esemeks ning kujutavad endast esmase õiguse norme (vt selle kohta 28. aprilli 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades 31/86 ja 35/86: LAISA ja CPC España vs. nõukogu, EKL 1988, lk 2285, punkt 12).
- 44 Teiseks tuleneb direktiivi 2003/54 preambuli 33. põhjendusest ja artiklist 29, et seda direktiivi tuleb pidada jätkuks direktiivile 96/92, mille ta sellesse tehtavate muudatuste ulatuse tõttu ning selguse ja otstarbekohasuse huvides uuendab, ilma et see mõjutaks direktiivis 96/92 sätestatud siseriiklikku õigusse ülevõtmise ja kohaldamise tähtaegasid.
- 45 Eeltoodut arvesse võttes tuleb asuda seisukohale, et direktiiviga 2003/54 loodud uues õiguslikus raamistikus on 2003. aasta ühinemisakti VI lisas ette nähtud ajutine erand jätkuvalt kohaldatav, nagu on õigesti märkinud Eesti valitsus.
- 46 Teiselt poolt, neis tingimustes oli kõnealusel valitsusel õigus ka siis, kui ta väitis, et eespool nimetatud ajutise erandi arvessevõtmiseks direktiivi 2003/54 artikli 21 osas kohanduse tegemata jätmisel oleks olnud oht, et selle erandi mõju ja kõnealusel artiklist 21 tulenevad liikmesriikide kohustused satuvad omavahel vastuollu.

- 47 2003. aasta ühinemisakti VI lisast nähtub, et kuni 31. detsembrini 2008 on Eesti Vabariik vabastatud kohustusest tagada oma elektrituru avamine direktiivi 96/92 artikli 19 lõikes 2 sätestatud tingimustel. Eelkõige tähendab see seda, et viimati nimetatud sättest tulenev liikmesriikide kohustus tagada selles sättes ette nähtud tingimustel oma elektrituru avamine ligi 35% ulatuses (vt sellega seoses komisjoni 19. detsembri 2003. aasta teatis, mis käsitleb direktiivis 96/92/EÜ määratletud elektrituru avamisastet kajastava ühenduse keskmise osa arvutamist (ELT C 321, lk 51)) on Eesti Vabariigi suhtes edasi lükatud kuni 31. detsembrini 2008.
- 48 Kuna direktiivi 2003/54 artikli 21 lõike 1 punkt a kordab vaid nõudeid, mis liikmesriikide jaoks tulenevad juba direktiivi 96/92 artikliga 19 sätestatud osalisest turu avamisest, on nimetatud sättest Eesti Vabariigile 2003. aasta ühinemisakti VI lisaga antud erand automaatselt kohaldatav kõnealuse uue artikli 21 lõike 1 punkti a suhtes.
- 49 Seevastu näevad direktiivi 2003/54 artikli 21 lõike 1 punktid b ja c ette, et liikmesriigid on kohustatud avama oma vastavad turud kõigi mitte-kodutarbijate osas alates 1. juulist 2004 ning kõigi tarbijate osas alates 1. juulist 2007. Artikli 21 lõike 1 punktide b ja c alusel nõutav järkjärguline avamine peab seega toimuma enne 1. jaanuari 2009, ning nagu Eesti valitsus on väitnud, ilma et seda oleks vaidlustatud, tuleb mõlemal neis sätetes ette nähtud juhul avada turg tunduvalt suuremas ulatuses kui 35% tarbimisest.
- 50 Neil asjaoludel ei saa eitada, et 2003. aasta ühinemisakti VI lisas sisalduvast direktiiviga 96/92 seotud ajutisest erandist Eesti Vabariigi jaoks tuleneva olukorra arvessevõtmiseks oli kas või elementaarsetel õiguskindluse kaalutlustel vaja kohandada direktiivi 2003/54 artikli 21 lõike 1 punkte b ja c, et tagada nende sätete vastuoludeta kohaldatavus selle liikmesriigi suhtes.

- 51 Selline kohandus eeldas vähemalt seda, et direktiivi 2003/54 artikli 21 lõike 1 punktide b ja c kohaldamine peatatakse Eesti Vabariigi suhtes kuni 31. detsembrini 2008, et säilitada sellele liikmesriigile ette nähtud soodustus — lükata oma elektrituru avamine edasi kuni 1. jaanuarini 2009 —, millele tal oli õigus 2003. aasta ühinemisakti VI lisas ette nähtud tingimuste kohaselt.
- 52 Eeltoodust tuleneb, et niivõrd, kui võrd vaidlustatud direktiiv nägi ette direktiivi 2003/54 artikli 21 lõike 1 punktide b ja c kohaldamise peatamise kuni 31. detsembrini 2008, võis selle õiguspäraselt võtta vastu 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 alusel.
- 53 Kuid tuleb märkida, et vaidlustatud direktiiv ei piirdunud seesuguse meetmega. Sellega anti Eesti Vabariigile direktiivi 2003/54 artikli 21 lõike 1 punktide b ja c kohaldamiseks täiendav üleminekuperiood, mis kestab kauem kui 31. detsembrini 2008, ulatudes kuni 2012. aasta lõpuni, ning nähti sellega seoses ette, et turu avamine peab toimuma järkjärguliselt, ulatudes 35%-ni turust 1. jaanuaril 2009 ja turu täieliku avamiseni 2012. aasta lõpuks, ning selleks pandi Eesti Vabariigile kohustus teatada igal aastal komisjonile tarbimiskünnis, mille alusel määratletakse vabatarbija (edaspidi „vaidlustatud direktiiviga kehtestatud täiendavad erandid”).
- 54 Selliseid täiendavaid erandeid ei või anda 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 alusel.
- 55 Kuid ei saa nõustuda parlamendi seisukohaga, et niisugune erandi andmine kujutab endast erandit ühinemisaktist, kuna sellega nähti Eestile ette vaid 2008. aasta lõpuni kestev üleminekuperiood.

- 56 Nagu Eesti valitsus õigesti märkis, on ilmne, et 2003. aasta ühinemisakti VI lisas ette nähtud erand kuulub õiguslikku konteksti, milles oli direktiiviga 96/92 ette nähtud ainult turu osaline avamine, ning et ainult turu osaliseks avamiseks peeti 31. detsembrist 2008 kohaseks, et võtta arvesse selle uue liikmesriigi elektrituru eriolukorrast tulenevaid nõudmisi. Seda tehes ei välistatud sätteid, mille vastuvõtmine võib nendesamade nõudmiste tõttu osutada vajalikuks, juhul kui kõnealune õiguslik raamistik peaks edaspidi muutuma, eelkõige vastava turu täieliku avamise suunas.
- 57 Samuti on tõsi, et vaidlustatud direktiiviga Eestile antud täiendav üleminekuperiood jätkab ilmselgelt 8. deklaratsiooni joont, nagu rõhutab Eesti valitsus. Kõnealune deklaratsioon viitab eelseisvale turu avamise kiirendamisele elektrisektoris ning sellega seoses tunnustab põlevkivisektori ümberstruktureerimisest tulenevat eriolukorda selles uues liikmesriigis, mis nõuab kuni 2012. aasta lõpuni erilisi jõupingutusi.
- 58 Kuid on tõsi, et erinevalt sellest, mida väidab Eesti valitsus, ei saa niisugune seisukohavõtt, mis sisaldub 2003. aasta ühinemislepingu lõppaktile lisatud liidu liikmesriikide ühisdeklaratsioonis, olla sellist laadi, et see määraks kindlaks õigusliku aluse, millele tuleb tugineda, et anda selliseid erandeid nagu vaidlustatud direktiiviga kehtestatud täiendavad erandid.
- 59 Tuleb tõdeda, et kõnealused täiendavad erandid ei vasta kohanduse mõistele 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 mõttes, nagu seda mõistet on täpsustatud käesoleva otsuse punktides 31–38.

- 60 Vaidlustatud direktiiviga kehtestatud täiendavad erandid kujutavad endast meetmeid, mille ainsaks esemeks ja eesmärgiks on, sarnaselt enamiku ajutiste eranditega, lükata ühenduse õigusakti tegelik kohaldamine edasi, ja nende vastuvõtmine eeldab poliitilist otsustust. Erinevalt käesoleva otsuse punktides 39–52 käsitletud erandist, mille eesmärk on integreerida direktiivi 2003/54 õiguslikku raamistikku Eesti Vabariigi jaoks 2003. aasta ühinemisakti VI lisas ette nähtud erandist tulenev olukord, ei saa kõnealuseid täiendavaid erandeid pidada hädavajalikuks, et tagada kõnealuse direktiivi täiel määral kohaldatavus selle uue liikmesriigi suhtes.
- 61 Järelikult ei saanud vaidlustatud direktiiviga kehtestatud täiendavaid erandeid võtta õiguspäraselt vastu 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 alusel.
- 62 Vastupidiselt nõukogu seisukohale ei tulene sellest siiski õiguslikku lünka. Pärast 2003. aasta ühinemislepingu allakirjutamist ning tingimusel, et teatud laadi üleminekumeetmete üle otsustamisel järgitakse nimetatud lepingus selleks ettenähtud erimenetlusi, näiteks neid, mis on ette nähtud 2003. aasta ühinemisakti artiklis 41 või 42, ei ole ühtegi põhimõttelist vastuväidet sellele, et pärast kõnealuse ühinemislepingu allakirjutamist ja enne selle jõustumist vastuvõetud ühenduse õigusaktid, mis sisaldavad ajutisi erandeid tulevase liikmesriigi kasuks, võetakse vastu otse EÜ asutamislepingu sätete alusel.
- 63 Sellised erandsätted, mis muutuvad kohaldatavaks alles 2003. aasta ühinemislepingu jõustumise kuupäeval ning tingimusel, et see leping tegelikult jõustub, ei ole vastupidiselt nõukogu seisukohale vastuolus ei EÜ artikli 249 lõigetega 2 ja 3 ning EÜ artikliga 299, mille kohaselt on institutsioonide vastuvõetud aktid liikmesriikide suhtes kohaldatavad, ega ühinemislepingu artikli 2 lõigetega 2 ja 3.

- 64 Ühelt poolt kohaldatakse selliseid erisätteid nagu ka akte, milles need sisalduvad ja/või millest need erandi teevad, ühinevate riikide suhtes alles kuupäevast, mil ühinemine toimub ja nad saavad liikmesriigi staatuse.
- 65 Teiselt poolt asjaolu, et 2003. aasta ühinemislepingu artikli 2 lõike 2 kohaselt jõustub kõnealune leping alles 1. mail 2004 ning et sama artikli lõike 3 kohaselt võib erandina sellest põhimõttest teatavaid kõnealuse lepingu sätteid varem kohaldada, ei välista võimalust, et aktides, mis on vastu võetud mitte ühinemislepingu, vaid EÜ asutamislepingu alusel, nähakse ette, kuidas ühinemise toimumise korral selliseid ühinemislepingu allakirjutamise ja jõustumise vahelisel ajal vastuvõetud akte tulevaste liikmesriikide suhtes kohaldatakse.
- 66 Seevastu tuleb märkida, et ühinemislepingu allakirjutamise kuupäeva ja ühinemise kuupäeva vahelisel ajal vastu võetavate aktide puhul on ühenduse institutsioonidele uute liikmesriikide eelseisev ühinemine teada, samas kui uutel liikmesriikidel on võimalik eelkõige teavitamis- ja konsulteerimiskorra raames viidata vajaduse korral oma huvidele (vt selle kohta 16. veebruari 1982. aasta otsus liidetud kohtuasjades 39/81, 43/81, 85/81 ja 88/81: Halyvourgiki ja Helleniki Halyvourgia vs. komisjon, EKL 1982, lk 593, punkt 10).
- 67 Seega põhimõtteliselt võivad uued liikmesriigid, niipea kui nad on saanud teada uute ühenduse õigusaktide eelseisvast vastuvõtmisest, viidata kõnealuse korra raames ja oma vaatlejastaatust nõukogus ning nendest erimehhanismidest tulenevaid dialoogi- ja koostöövõimalusi kasutades oma huvile saada ajutisi erandeid, mis on vajalikud näiteks seetõttu, et neil on võimatu nende aktide kohaldamist alates ühinemise hetkest tagada, või sellise kohaldamisega kaasneda võivate oluliste sotsiaal-majanduslike probleemide tõttu.

- 68 Kõnealuste mehhanismide kaudu saab erihuve, millele on sel viisil viidatud, kaaluda ühenduse kui terviku huvide suhtes ning vajaduse korral lähtuda praeguste ja tulevaste liikmesriikide võrdsuse, lojaalsuse ja solidaarsuse põhimõtteid käsitlevatest kaalutlustest, mida mainib Poola valitsus.
- 69 Ühinemisprotsessi juurde kuuluvate erimehhanismide olemasolu kinnitab seega, et vaidlustatud direktiiviga kehtestatud täiendavad erandid oleks põhimõtteliselt tulnud vastu võtta asutamislepingus ette nähtud tavalist õigusloomemenetlust järgides, mitte 2003. aasta ühinemisakti artiklis 57 ette nähtud erimenetluse raames.
- 70 Nõustuda ei saa ka nõukogu argumendiga, et õiguskindlusetuse ja Eesti elektriturul tegutsevate ettevõtjate õigustatud huvide kahjustamise vältimiseks tuli sellised täiendavad erandid kiireloomuliselt vastu võtta kõnealuse artikli 57 alusel enne kuupäeva, mil pidid olema rakendatud direktiivi 2003/54 järgimiseks vajalikud sätted, selle asemel et järgida palju aeganõudvamat kaasotsustamismenetlust.
- 71 Esiteks, nagu on rõhutatud käesoleva otsuse punktides 66–68, juhul kui ühendus kavandab õigusakti vastuvõtmist 2003. aasta ühinemislepingu allakirjutamise ja jõustumise vahelisel ajal, on teavitamis- ja konsulteerimiskord see, mille kaudu võib jõuda ühinevale riigile võimalike ajutiste erandite andmiseni seoses kavandatava õigusakti sätete kohaldamisega.

- 72 Selle kohta ei ole ükski pool esitanud tõendeid, mis viitaksid sellele, et kõnealust teavitamis- ja konsulteerimiskorda ei ole nõuetekohaselt järgitud ning et Eesti valitsusel ei olnud võimalik kaitsta oma huvisid seoses direktiivi ettepanekuga, mis viis direktiivi 2003/54 vastuvõtmiseni, nagu see kord ette näeb (vt analoogiline eespool viidatud kohtuotsus Halyvourgiki ja Helleniki Halyvourgia vs. komisjon, punkt 15).
- 73 Teiseks, nagu ka parlament märkis, on nõukogul pärast komisjoni ettepaneku saamist võimalus juhtida vajaduse korral parlamendi tähelepanu konkreetse akti vastuvõtmise kiireloomulisusele. EÜ artiklis 251 sätestatud kaasotsustamismenetlus ei välista õigusakti suhteliselt kiiret vastuvõtmist, eelkõige juhul, kui parlamendi ja nõukogu vahel ei ole olulisi eriarvamusi.
- 74 Mis puudutab tavalisele õigusloomemenetlusele omasest ajakulust tuleneda võivat õiguskindlusetust, siis nagu komisjon õigesti märkis, saab seda korvata vaid võimaliku tagasiulatava jõu andmisega ajutisele erandile, kui erand antakse.
- 75 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et kuigi üldreeglina on ühenduse õigusakti tagasiulatav kohaldamine õiguskindluse põhimõttega vastuolus, võib see erandjuhtudel olla teisiti, kui taotletav eesmärk seda nõuab ja kui huvitatud isikute õiguspäraseid ootusi on nõuetekohaselt arvestatud (vt 13. novembri 1990. aasta otsus kohtuasjas C-331/88: Fedesa jt, EKL 1990, lk I-4023, punkt 45, ning eespool viidatud kohtuotsus parlament vs. nõukogu, punkt 21).

76 Veel tuleb märkida, et kahtlemata on võimalik, nagu on leidnud eelkõige Poola valitsus, et üldsätte puudumine 2003. aasta ühinemisaktis, mis võimaldaks otsustada ajutiste erandite üle seoses 2003. aasta ühinemisakti allakirjutamise ja jõustumise vahelisel ajal vastuvõetud aktide uute liikmesriikide suhtes kohaldamisega, ning üksnes teavitamis- ja konsulteerimiskorra olemasolu on tagantjärele osutunud mitterahuldavaks. Samuti on võimalik, et nimetatud asjaolu on tinginud selle, et akti Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta (ELT 2005, L 157, lk 203) artikkel 55, millele erinevad pooled on viidanud ja mille reguleerimisese on sarnane 2003. aasta ühinemisakti artikli 55 reguleerimiseselega, sätestab otseselt, et nõukogu pädevus võtta vastu ajutisi erandeid laieneb ka institutsioonide aktidele, mis on vastu võetud ühinemislepingu allakirjutamise kuupäevast kuni ühinemiskuupäevani. Kuid võimalikud puudused, mida 2003. aasta ühinemisakt selles osas sisaldab, ei saa õigustada väärade õigusliku aluse kasutamist.

77 Kõigest eeltoodust tuleneb, et vaidlustatud direktiiviga kehtestatud täiendavaid erandeid, mida on käsitletud käesoleva otsuse punktis 53, ei võinud õiguspäraselt vastu võtta 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 alusel.

78 Seega on esimene väide kõnealuste täiendavate erandite õigusvastasuse kohta põhjendatud.

Teine väide

- 79 Kuna esimese väite uurimine võimaldas tuvastada üksnes vaidlustatud direktiivi osalise õigusvastasuse, tuleb uurida teist väidet, mis käsitleb kõnealuse direktiivi põhjenduste puudumist, et kontrollida, kas direktiiv ei ole selle teise nõude osas täielikult õigusvastane.
- 80 Selle teise väitega kinnitab parlament, et vaidlusaluses direktiivis ei ole selgitatud, kas ja millisel määral tehakse ühinemise tõttu kohandus, ega esitatud põhjusi, miks on kasutatud erandlikku õiguslikku alust, 2003. aasta ühinemisakti artiklit 57, kaldudes kõrvale tavalisest õigusloomemenetlusest. Kõnealuse direktiivi preambulit ei ole muudetud, võrreldes käesoleva otsuse punktis 24 mainitud komisjoni ettepanekuga, kuigi komisjoni ettepanek põhines EÜ artikli 47 lõikel 2 ning artiklitel 55 ja 95, ning selle erinevuse kohta ei ole toodud ühtegi selgitust.
- 81 Sellega seoses tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad EÜ artiklis 253 nõutavad põhjendused vastama akti iseloomule. Kuigi põhjendustest peavad selgelt ja ühemõtteliselt nähtuma akti vastu võtnud ühenduse institutsiooni kaalutlused, nii et isikutele, keda akt puudutab, oleks teada akti põhjendused ja pädev kohus saaks teostada kontrolli, ei ole siiski nõutav, et põhjendustes oleksid ära toodud kõik asjakohased õiguslikud ja faktilised asjaolud. Seda, kas akti põhjendused vastavad EÜ artikli 253 nõuetele, tuleb hinnata, lähtudes mitte üksnes akti sõnastusest, vaid ka kontekstist ja kõnealust küsimust reguleerivate õigusnormide kogumist (vt eelkõige 10. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-15/00: komisjon vs. EIP, EKL 2003, lk I-7281, punkt 174).

- 82 Käesolevas asjas, nagu on õigesti märkinud nõukogu ja Eesti valitsus, on vaidlustatud direktiivi preambul — milles on mainitud Eesti Vabariigi taotlust, sellele liikmesriigile 2003. aasta ühinemisakti VI lisaga antud ajutist erandit seoses direktiiviga 96/92, 8. deklaratsiooni, elektrituru avamise kiirendamist direktiivi 2003/54 toimetel ja Eesti põlevkivisektori eripära ning probleeme, mis vaidlustatud direktiivis ette nähtud üleminekumeetmete puudumise korral selles sektoris tekiksid — seda laadi, et isikutele, keda akt puudutab, on piisavalt teada kõnealuste üleminekumeetmete põhjendused ja pädev kohus saab teostada kontrolli.
- 83 Need andmed võimaldavad eelkõige Euroopa Kohtul teostada ühenduse seadusandja valitud õigusliku aluse põhjendatuse kontrolli, ilma et seda valikut, mis on vaidlustatud direktiivi preambulis otseselt märgitud kui 2003. aasta ühinemisakti artikkel 57, oleks vaja üksikasjalikumalt põhjendada. Asjaolu, et nõukogu ei jäänud komisjoni ettepanekus sisaldunud õigusliku aluse juurde, ei vaja samuti täpsemat põhjendamist.
- 84 Neil asjaoludel tuleb teine väide tunnistada põhjendamatuks.

Vaidlustatud direktiivi osaline tühistamine

- 85 Nagu nähtub käesoleva otsuse punktides 77 ja 78, tunnistati esimene väide osaliselt põhjendatuks, kuna vaidlustatud direktiiviga kehtestatud täiendavaid erandeid ei saanud õiguspäraselt vastu võtta 2003. aasta ühinemisakti artikli 57 alusel.

- 86 Siinkohal tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on ühenduse õigusakti osaline tühistamine võimalik vaid juhul, kui need osad, mille tühistamist on nõutud, on ülejäänud aktist eraldatavad (vt eelkõige 24. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas C-244/03: Prantsusmaa vs. parlament ja nõukogu, EKL 2005, lk I-4021, punkt 12 ning osundatud kohtupraktika).
- 87 Käesolevas asjas on vaidlustatud direktiiviga kehtestatud täiendavad erandid eraldatavad ülejäänud direktiivist, millel on — nagu nähtub selle artiklist 1, pidades silmas direktiivi teist ja kaheksandat põhjendust — kaks eesmärki: esiteks, võtta direktiiviga 2003/54 sätestatud korra raames arvesse Eesti Vabariigile varem 2003. aasta ühinemisakti VI lisaga antud üleminekuperioodi direktiivi 96/92 osas ning teiseks, anda perioodiks 2009–2012 täiendav erand, millega kaasneb kohustus rakendada järkjärguliselt direktiivi 2003/54 artikkel 21.
- 88 Järelikult tuleb vaidlustatud direktiiv tühistada selles osas, milles see sätestab Eesti suhtes kauem kui 31. detsembrini 2008 kehtiva erandi direktiivi 2003/54 artikli 21 lõike 1 punktide b ja c kohaldamisest ning sellele vastava kohustuse tagada ainult osaline turu avatus, mis moodustab 35% tarbimisest 1. jaanuaril 2009, ning kohustuse teatada igal aastal komisjonile tarbimiskünnis, mille alusel määratletakse vabatarbija.

Tühistamise ajaline mõju

- 89 Viidates EÜ artikli 231 teisele lõigule ning vajadusele vältida Eesti elektrisektori ettevõtjate ja investorite ning asjassepuutuvate töötajate ebakindlat olukorda, palus

nõukogu, keda toetasid selles Eesti valitsus ja komisjon, Euroopa Kohtul lugeda vaidlustatud direktiivi tühistamise korral selle akti tagajärjed kehtivaks kuni uue direktiivi vastuvõtmiseni.

- 90 Rõhutades, et tema hagi ei puuduta Eesti Vabariigi esitatud eranditaotluse sisulist põhjendatust, vaid üksnes õiguslikku alust, mille põhjal võeti vastu vaidlustatud direktiiv, teatas parlament, et ta ei soovi nõukogu taotluse kohta seisukohta võtta.
- 91 Sellega seoses tuleb märkida, et kõnealune taotlus on esitatud juhuks, kui Euroopa Kohus peaks vaidlustatud direktiivi tervikuna tühistama.
- 92 Käesolevas asjas tühistatakse vaidlustatud direktiiv üksnes osaliselt, käesoleva otsuse punktis 88 täpsustatud ulatuses, ning vaidlustatud direktiivis ette nähtud ajutine erand direktiivi 2003/54 artikli 21 lõike 1 punktidest b ja c jääb kehtima kuni 31. detsembrini 2008. Neil asjaoludel ei ole eespool mainitud nõukogu taotluse kohta vaja otsust teha.

Kohtukulud

- 93 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 69 lõike 3

esimese lõigu alusel võib Euroopa Kohus jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Kuna parlament on kohtukulude hüvitamist nõukogult nõudnud ja kuna viimati nimetatud on kohtuvaidluse peamises osas kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista nõukogult. Kodukorra artikli 69 lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad menetlusse astunud Poola Vabariik, Eesti Vabariik ja komisjon ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Nõukogu 28. juuni 2004. aasta direktiiv 2004/85/EÜ, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/54/EÜ seoses teatavate sätete kohaldamisega Eesti suhtes, tühistatakse selles osas, milles see sätestab Eesti suhtes kauem kui 31. detsembrini 2008 kehtiva erandi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/92/EÜ, artikli 21 lõike 1 punktide b ja c kohaldamisest ning sellele vastava kohustuse tagada ainult osaline turu avatus, mis moodustab 35% tarbimisest 1. jaanuaril 2009, ning kohustuse teatada igal aastal komisjonile tarbimiskünnis, mille alusel määratletakse vabatarbija.**
- 2. Jätta ülejäänud osas hagi rahuldamata.**
- 3. Mõista kohtukulud välja Euroopa Liidu Nõukogult.**

4. Jätta Poola Vabariigi, Eesti Vabariigi ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud nende endi kanda.

Allkirjad